Könyvsorozat tehetséggondozó tanároknak a Debreceni Egyetemen

***Tehetség, 20* (1), 3-4. (2012)**

A Debreceni Egyetem Pedagógiai Pszichológiai Tanszékén hagyomány már, hogy az 1997-ben indult tehetségfejlesztési szakértői képzésben az egyes tantárgyakhoz köteteket készítünk. Az első ilyen sorozat 1999-ben jelent meg.

Azóta eltelt tíz év. Most új sorozatot indítunk a legújabb kutatási eredmények közreadásával. Terveink szerint két év alatt a képzés minden tantárgyához készül egy könyv. A sorozat első három kötete most jelent meg a Didakt Kiadó gondozásában. Ajánljuk szakembereknek, olvasóknak az alábbi rövid ismertetéssel.

Dr. Balogh László (2011): *A tanulási stratégiák fejlesztésének pszichológiai alapjai.* Didakt Kiadó, Debrecen. 144 lap

A szerző könyve két fő részre tagolódik. Az első rész egy kutatási beszámoló, amelyben az Arany János Tehetséggondozó Programban történt pszichológiai méréseket összegzi a szerző. Első ránézésre ez a rész – tele táblázatokkal – bonyolultnak tűnik, olvasva azonban kiderül, hogy nem másról van szó, mint annak bemutatásáról, hogy bizonyos pszichológiai változók mentén milyenek voltak a programba beválogatott tanulók a program indulásakor, és mennyire változtak a program során. Minden bizonnyal sokakat érdekelni fog, ha egy ilyen nagyszabású vállalkozásnak, mint az ÁJTP, a mérési műhelytitkaiba belepillanthat. A szerző tanulságokat is megfogalmaz a gyakorlati pedagógiai munka számára.

A második, hosszabb rész négy fejezetből áll. E fejezetekben a szerző a kognitív működés négy területét mutatja be. Érdemes a címüket leírni: *A figyelem fejlesztése és mérése, A megértő gondolkodás jellemzői, fejlesztése, Az emlékezet működése és fejlesztése, A problémamegoldó gondolkodás jellemzői és fejlesztésük.* Mint a fejezetcímekből kiderül, mindegyikben szerepel a „fejlesztés" szó, s ha valaki ennek alapján arra következtet, hogy konkrét módszereket talál a fejlesztéshez, nem csalódik. Valóban, ez a négy fejezet fejlesztési formák sokaságát tartalmazza az egyszerűbbtől a bonyolultabbig, megörvendeztetve vele mindazokat, akik kapaszkodókat keresnek a gyakorlati munkához. Mindegyik fejezet felépítése ugyanaz: egy vagy több rövid szemelvény után sok-sok konkrét fejlesztő módszer leírása következik. Didaktikai szempontból ezek a fejlesztő módszerek *gyakorlatok,* ezek segítségével lehet gyakorolni azt, hogyan erősítsük a figyelmi működést, a megértő gondolkodást és így tovább.

A szerző – aki egyben a Magyar Tehetséggondozó Társaság elnöke – új könyve hézagpótló. Nemcsak a tehetségfejlesztéssel foglalkozó pedagógusoknak hasznos, hanem minden pedagógusnak, akik a kognitív működés fejlesztéséhez gyakorlati módszereket keresnek.

Dr. Tóth László (2011): *Képességstruktúrák és iskolai teljesítmény.* Didakt Kiadó, Debrecen. 149 lap

Lassan közhelynek számít a pedagógiában, hogy az ismeretek (sokszor mértéktelen) bővítésével nem megyünk sokra, ha ez nem párosul a képességek fejlesztésével. De vajon tudunk-e eleget a képességekről ahhoz, hogy ez a tudásunk megalapozza az átgondolt fejlesztő munkát? A szerző könyve azt bizonyítja, hogy van még mit tanulni ezekről.

A kötet hat fejezetből áll. Az első fejezet a képesség fogalmával, természetével, a képességek rendszerben való működésével és az általános képességekkel foglalkozik.

A második, leghosszabb fejezet a speciális képességeket tárgyalja, képet adva a beszéd, az írás, a matematikai, a zenei, az ábrázoló és a műszaki-technikai képességekről.

A következő két fejezetben a szerző külön tárgyalja az olvasás és az írásbeli szövegalkotás képességét. Ezek meglehetős részletességgel kerülnek kibontásra, ezért kerültek külön fejezetekbe.

Unikum a könyvben a kritikai gondolkodás képessége. Ez a képesség aktuálisabb, mint valaha, ugyanis a mindennapi életünk során felnőtteket és diákokat szóban és írásban egyre gyakrabban akarnak olyan dolgokra rávenni, sokszor körmönfont módon megtéveszteni, amelyek előnytelenek az egyén számára. A kritikai gondolkodás segítségével viszont kivédhetjük ezeket, erre kell nevelni a tanítványainkat is.

Az utolsó fejezet az iskolai teljesítmény motivációs hátterével foglalkozik, különös tekintettel az énképre, a kíváncsiságra és a szociális motívumokra.

Ez a könyv foglalata mindannak, amit a pedagógusoknak a címben jelzett témáról tudni érdemes.

Turmezeyné dr. Heller Erika (2011): *A tehetséggondozás lehetőségei a kooperatív tanulásban.* Didakt Kiadó, Debrecen. 75 lap

A szerző a kooperatív tanulás világába kalauzolja el az olvasót, amelyről manapság sokat beszélünk, de a megvalósítás hogyanjáról keveset tudunk.

A könyv négy fejezetből áll. Az első fejezet a kooperatív tanulás és a tehetséggondozás kapcsolatát vizsgálja különös tekintettel a személyiségre és a társas kapcsolatokra.

A második fejezet a kooperatív tanulás előkészítésével foglalkozik, azaz milyen lépéseket kell tenni ahhoz, hogy ez az oktatási forma gördülékenyen alkalmazható legyen.

A harmadik fejezet több mint egy tucat a kooperatív technikát ismertet annak függvényében, hogy ezeket a technikákat ismeretszerzésre, a tanultak alkalmazására, rendszerezésre és rögzítésre, vagy ellenőrzésre és értékelésre szánjuk.

Az utolsó fejezetben azt írja le a szerző, hogy milyen problémák fordulhatnak elő a csoportok működésében, és hogyan lehet ezeket megoldani.

A könyv nagy előnye a pedagógusok számára, hogy mellőzi az elméleti fejtegetéseket, ehelyett a kooperatív tanulás gyakorlati megvalósítására összpontosít, támpontokat adva mindazoknak, akik ezt az oktatási formát szeretnék alkalmazni.

A könyvek megvásárolhatók a Didakt Könyvesboltban (4220 Hajdúböszörmény, Désány I. u. 1-9.), vagy megrendelhetők a www.didakt.hu honlapon keresztül.

Dr. Tóth László